

CINEMA

'Barbie', el gran èxit de l'estiu: una comèdia lúcida, eficaç i carregada d'ironia

ECONOMIA

L'estiu, un bon moment per a la reflexió en el si de les empreses familiars

EL

MAGAZÍN

Núm. 288

Divendres, 4 d'agost de 2023

XAVIER GRASET

"Ens fem grans i afloren les emocions"

ENTREVISTA

Xavier Graset

“A través dels llibres de ficció també es pot explicar l'actualitat”

La nit abans se n'havia anat al llit a les 3 de la matinada després de celebrar els 1.500 programes del 'Més 324', però només pot fer presentacions de llibres en dissabte. Lleida al matí, Vic a la tarda. “M'agrada recórrer Catalunya, m'ajuda a situar-me quan explico notícies”, reconeix. L'endemà, diumenge, es van celebrar les eleccions municipals. Aquell dilluns seria un dia dur a l'oficina, amb una entrevista difícil amb Juana Dolores. Però això encara era futur quan va parlar amb Antoni Gelonch a la llibreria Caselles de 'La pausa dels dies' (La Campana). Un dels pocs llibres que no han passat pel seu programa.

Text: Anna Sàez
Fotografia: Santi Iglesias

El dia escollit per Xavier Graset per presentar a la llibreria Caselles de Lleida (matí) i a Foster & Wallace de Vic (tarda) *La pausa dels dies* (La Campana) coincideix amb la jornada de reflexió de les passades eleccions municipals. S'hi escau. És un recull d'articles publicats al llarg de més d'una dècada, però triats a mode de “dietari de vivències plaents”. Graset s'atura i mira enrere. Ens recorda qui som, d'on venim.

Fa respecte entrevistar algú amb tanta experiència fent entrevistes. Porta el compte de quantes n'ha fet?

Divendres vam celebrar els 1.500 programes del *Més 324* o sigui que, com a mínim, 4.000 entrevistes només a la televisió. Si hi sumem les de la ràdio no sé quin número sortiria. Moltes entrevistes, en tot cas.

Quin és el secret del *Més 324*, un programa atípic en què des de fa vuit anys conviuen en promiscua harmonia la política amb els llibres?

L'origen del programa és una tertúlia. El primer encàrrec que em van fer Jaume Peral, que llavors era cap d'informatius, i Sígfri Gras, que era el sotscap i ara és el director, va ser que traslladés el to de *L'oracle* de Catalunya Ràdio a un format televisiu. No consideràvem ni la possibilitat que hi hagués convidats. Havíem de fer una tertúlia pura i pelada. Però quan vaig arribar allà i vaig veure que tot era croma vaig pensar “punyeta!”, perquè de vegades l'espai físic també ajuda a fer el to. El vellut, les parets... La ràdio t'embolcalla més. Va costar, la veritat, tenia la sensació de ser en un

garatge! Per això dic que no és un programa planificat en un despatx. S'ha anat fent, per decantació. Des del primer dia hi vam incorporar entrevistes, a banda de la tertúlia. Portàvem un convidat polític. Pel mateix preu, posa-hi un tall de pernil. Bé, això potser és massa de *cocido madrileño*. Posa-hi un os de vedella, o el que sigui. I també és per decantació que van aparèixer els llibres. L'origen va ser parlar d'assajos que tenien a veure amb l'actualitat, que reflexionaven sobre aquesta actualitat o et donaven context sobre molts temes. Portàvem pensadors. El format era molt atractiu i el sector del llibre, que està molt atent, ens va fer notar que a través de la ficció també es pot explicar el món, també es transmeten idees. I és veritat. Una vegada vaig entrevistar Massimo Carlotto i em va dir que a Itàlia el periodisme polític es fa a través de la novel·la negra perquè no es pot fer a través del periodisme.

Abans que arribés, Jordi Caselles ens explicava que és habitual que entri algú a la llibreria i demani “el llibre que va sortir ahir al programa del Graset”.

Abans, quan només fèiem un llibre per programa, segur que es notava més. Ara l'*efecte Graset* s'ha diluït perquè en fem tres! Si funciona és perquè intentem que s'expliquin els autors. M'agrada dir que és el contrast entre la paraula oral del tertulià que ha d'improvisar gairebé al moment —és un ofici de risc, el de tertulià!— amb la paraula escrita de l'autor, més pensada, més reflexionada.

Algunes de les entrevistes que ha fet ja formen part de la història de la televisió. Ho va passar malament amb l'atac de riure amb l'escriptora Montse Barderi?

Encaixem dins d'una estructura d'informatius però tenim una certa llicència, no per matar com 007, però una mica sí. No és que siguem un vers lliure, perquè no, perquè som dins d'una casa i hi ha una línia informativa. Però sortim al canal 324, a les hores que a TV3 hi ha l'oferta de productes potents, com *Eufòria* o la pel·lícula o el *Polònia*, on hi ha el pressupost per atreure el públic de masses, que és la funció de la televisió, al final. Nosaltres ens podem permetre el luxe de ser una mica més alternatius. Podem oferir altres plats. El dia de Montse Barderi va ser un dia d'una certa frustració. De vegades, per estratègies de comunicació, els partits et surten que no pot venir el protagonista de la notícia política del dia perquè s'han compromès amb el Jordi Basté o la Laura Rosel o l'Ariadna Oltra i tu et quedes allà a la nit com un moniato. Aquella nit havia passat una situació d'aquestes i estàvem tots frustrats i crispats i quan va venir Montse Barderi em vaig relaxar, suposo, i va sortir tot.

Amb Daniel Vázquez Sallés, el fill de Manuel Vázquez Montalbán, també van aflorar les emocions quan va venir a presentar el llibre dedicat al seu fill de 10 anys que va morir d'una malaltia rara.

Va ser el mateix, però a l'altre costat del pèndol. Ens fem grans i afloren les emocions. Diuen que quan ets petit i quan ets gran és quan plores i rius més. Deu ser això.

També es va fer viral l'entrevista amb l'ingovernable Marc Giró. Els espectadors ens ho vam passar molt bé, vostè potser no tant.

Ell és un *showman* i, per tant, ja saps que no faràs una entrevista convencional i que et pots permetre de jugar una mica. És cert que es va fer viral. No tenim gran màrqueting, però s'acaba fent sol. També es va fer viral quan vaig imitar Quevedo cantant allò de "Quééédate...". El *Més 324* és un espai de naturalitat i, per tant, poden passar aquestes coses, tot i que, com deia el sociòleg francès Pierre Bourdieu, la televisió és un engany i sota l'aparença d'un joc democràtic hi ha moltes limitacions.

Hem parlat dels dies sense pausa de Xavier Graset, ara toca parlar de *La pausa dels dies*.

Algú em va dir que si ja surto per la tele cada dia quina necessitat tenia d'escriure, però escriure és una manera d'endreçar pensaments, de fixar records, d'expressar desitjos. Com bé deies, hi ha una ironia en el títol. *La pausa dels dies* l'escriu algú que no té pausa. Ahir em posava al llit a les 3 de la matinada i ara soc a Lleida i a la tarda aniré a Vic. Sort de l'Eix, que abans no el teníem! Només puc fer presentacions del llibre en dissabte. Quan treballava a la ràdio encara tenia les tardes lliures, però ara és impossible. I això ho trobo a faltar, perquè m'agrada recórrer Catalunya per ubicar els temes dels quals parlo. Ja sé que no pots conèixer un lloc anant-hi un dia, però em sembla que en capto l'atmosfera.

"Sorprèn el meu arrelament a la terra perquè em veieu per la televisió, però jo vinc de pagès, i a casa teníem comuna. El meu pare retrata el canvi de model: de pagès a un dels primers empresaris turístics de la Costa Daurada"

En el llibre hi ha molts records, però no sé si hi ha nostàlgia.

Ben vist. No és que vulgui tornar a l'ou de fusta. Vivim en una societat en què si se'ns fa un forat al mitjà el llencem perquè és més barat que sargir-lo. Però encara deuen voltar ous de fusta per moltes cases. Al llibre m'aturo i miro enrere. Els meus fills em parlen de restaurants de ramen i no han menjat un plat d'escudella en la vida. El ramen m'agrada, però potser que primer sapiguem d'on venim per anar cap on puguem. Hem de tenir uns referents. Hem de saber que l'escarola és un producte d'hivern, com la carxofa o com les taronges. Si mengem raïm a la primavera, que no n'hi ha a la nostra terra, hem de ser conscients que arriba de lluny.

Sorprèn l'arrelament a la terra.

Sorprèn perquè em veieu per la tele... però a casa teníem comuna! Saps què et vull dir? I em banyaven en un gibrell. Quan sentia que els Comediants vivien en una comuna pensava que devien estar molt estrets! Vinc d'aquí, jo. No vinc de passar gana però el meu pare era pagès. Una mica ell retrata el canvi de model. Era pagès i va ser un dels primers empresaris turístics de la Costa Daurada, la platja de Lleida! Vinc d'aquest passat pagès. I he presenciado aquest canvi de model. Recordo perfectament el so del progrés. Em meravellava. El so del progrés era el so que feien els cotxes alemanys i holandesos en tancar-se. Tum! Aquí tenies un *quatre llaunes* o un *dos cavalls*, i aquest soroll no el feien. Tum! El tinc gravat. Als articles intento no parlar gaire de política i això fa que s'hi vegin reflectides algunes de les meues obsessions. Parlo de la fragilitat, de la vulnerabilitat, del cicle natural que anem perdent, de gastronomia, del ritual de les festes.

Això també s'està perdent.

Hem substituït el santoral pel dia internacional de causes. És l'evolució de la societat, però s'està perdent la tradició. Celebrar el sant era una cosa molt catalana. Me'n vaig adonar a l'arribar a Madrid, on ningú el celebrava. Ara aquí tampoc. Per què? Què ens diem, Número Vint-i-cinc o Anna? És un senyal d'espanyolització. Jo soc de celebrar-ho tot. El sant, aprovar un examen, el programa 1.500... La vida és tan dura que s'ha de celebrar el que es pot.

Una altra de les obsessions són els senglars.

I encara hi hem d'afegir els conills, els cabirols. Cabirols al Baix Camp! Com que no hi ha caçadors, els senglars no tenen depredadors i es desmarxa tot.

La gastronomia és important en el llibre. I els fideus.

S'ha imposat la paraula fideuà per designar un plat que no és fideuà. La fideuà, canònicament, seria una paella en què s'ha substituït l'arròs per un fideu gros. El plat que fem amb un fideu tipus cabell d'àngel és un rossejat. Però és una batalla perduda.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Donald Trump és viu

No para de rebre imputacions penals molt greus als Estats Units per haver conspirat per mantenir-se al poder malgrat haver perdut les eleccions. Les penoses imatges de l'assalt al Capitoli per part de les hordes embogides encara les tenim a la memòria per recordar-nos el petit pas que hi ha entre democràcia i barbàrie. Però a cada acusació formal que rep per delictes tan greus i evidents, la seva popularitat política es manté i, fins i tot, augmenta. No té rival per ser el candidat republicà a les eleccions de 2024, i els sondejos afirmen que pot guanyar a un envellit Joe Biden. En un sistema democràtic i judicial tan garantista, les acusacions i fins i tot una possible condemna no poden impedir que es presenti als comicis. La possibilitat que retorni a la presidència algú que de manera demostrada ha actuat al marge i contra el sistema posarà en joc les costures de la democràcia nord-americana. Però també tensionarà de manera evident la política i la geopolítica mundial. Reforçarà els nombrosos moviments populistes, il-liberals, que campen pel món occidental, però, sobretot, reben-tarà l'estratègia actual en relació amb la Rússia autocràtica, no se sap ben bé com afectarà a l'avenç de la Xina com a gran potència econòmica global i, sens dubte, amb el seu negacionisme provocarà un enorme pas enrere en els compromisos adquirits per fer front a la crisi climàtica.

Més que el mateix Donald Trump, allò

realment preocupant és l'existència d'un ferri, ampli i entregat moviment trumpista. Totes les evidències delictives en relació amb l'apropiació de documents classificats, d'haver conspirat contra la legitimitat democràtica, d'haver abonat l'assalt real a les institucions o d'haver utilitzat la mentida de forma sistemàtica i compulsiva no han fet recular ni un centímetre els seus adeptes ni posat en dubte el suport acrític. Tampoc no l'ha afectat en res no haver acomplert ni un de sol dels compromisos populistes adquirits amb els sectors populars amb més dificultats i en zona d'exclusió. Resulta paradoxal que l'Amèrica profunda i l'empobrit cinturó d'òxid li donin suport perquè els va prometre actuar contra les elits econòmiques i protegir-los. Era insòlit que ho plantegés algú enriquit amb l'especulació immobiliària més dura, però encara més que se li atorgués credibilitat. Evidentment, una vegada al poder va apostar per polítiques desreguladores i polítiques fiscals que redundaven en benefici dels més adinerats. Cap problema. L'adhesió a Trump com a totes les dretes populistes té poca veure amb la lògica o amb la raó. És un vincle emocional que permet expressar malestars i frustracions. Representa ser acollit per un moviment on els valors i marcs mentals i culturals són molt vells i coneguts, ancestrals. Se'ls proporciona identitat. Als Estats Units, la població blanca i conservadora, majoritàriament empobrida o en zona d'exclusió, creu

tenir qui l'entén i qui el representa, algú que considera la seva cultura arcaica i obsoleta com la genuïnament americana davant del cosmopolitisme de les grans ciutats i les dues costes.

Tot i que Biden ha ampliat en aquest mandat les polítiques socials i mesures econòmiques expansives, això no és suficient per capgirar la convicció d'una part de la societat que el que cal és retornar-los l'orgull i el sentit de pertinença. Se senten humiliats i ofesos, necessiten venjança o almenys un simulacre d'ella en forma de gamberades dialèctiques o d'atacar els valors progressistes, i no es conformen amb el fet que ara es creï ocupació o s'ampliï la cobertura sanitària o bé es multipliquin els bons alimentaris per als més malparats. Ebris de propaganda, malejats per la desinformació, articulats entorn de tota mena de conspiracions i paranoies, han entregat la seva ànima a un fals déu que els promet redimir-los. Al trumpisme, com tots els populismes identitaris, li resulta en el món actual dominat per les xarxes socials i el fàcil recurs a internet molt fàcil de crear polaritats perverses que posen en qüestió, destrueixen, la cultura democràtica. Sortir d'aquesta dinàmica, recuperar nocions com les de respecte, tolerància, acceptació i diàleg resulta molt complex. Tot juga a favor de volar qualsevol pont i refermar-se a l'extrem. No serveix de res, però diuen que conforta, tant als Estats Units com a qualsevol país de la mediterrània.

Carles Duarte

Nous estudis de llengua

Nascut l'any 1959, no vaig tenir l'oportunitat d'aprendre català a l'escola. Ho vaig fer amb *El català en fitxes* en una autoedició de Josep Ruaix i Vinyet i el *Curs superior de gramàtica catalana* de Jeroni Marvà, pseudònim d'Artur Martorell, i Emili Vallès, publicat per l'Editorial Barcino. Des d'aleshores les obres de Josep Ruaix m'han acompanyat i el seu criteri constitueix per a mi una referència ben fonamentada en matèria de llengua. Confesso que m'hauria agradat veure el seu nom entre els de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, però no crec que es pugui qüestionar el profund sentit de la llengua, la intuïció i la consistència dels punts de vista de Ruaix en matèria normativa. Ara l'Editorial Claret ens ofereix en un magnífic volum els *Nous estudis de llengua*, en què Ruaix reprèn, actualitza i amplia el que l'any 2016 havia publicat amb el títol *Estudis de llengua*. Sense estar escrit com una gramàtica, l'articulació del text i els índexs

que el completen permeten de fer-ne una valuosíssima eina de consulta sobre aspectes de fonètica i ortografia, morfosintaxi, lèxic o estilística. Les indicacions i orientacions que conté ens ajuden a evitar errors en citacions incorrectes d'altres llengües, a comprendre com convé datar un document, quin és l'ús que hem de fer dels pronoms *en* i *hi*, com cal utilitzar els pronoms en perífrasis... A *Nous estudis de la llengua* Josep Ruaix ens aporta, a més, la seva mirada crítica sobre la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans, incloent-hi aspectes lèxics, ortogràfics, com ara les normes relatives als accents diacrítics o a l'ús del guionet, i gramaticals. Són moltes i notables les propostes que Ruaix hi planteja sobre, posem per cas, millores en la redacció d'entrades del diccionari normatiu, la revisió de la manera d'escriure algunes paraules, com *folklore*, que suggereix d'anostrar en *folclor*... En una etapa de la nostra llengua en què els factors demogràfics i tecnològics incre-

menten el risc que se n'afebleixi l'ús i que es difumini la percepció de genuïtat i de qualitat expressiva, Josep Ruaix ens convida a pensar-hi. Però seria un error greu valorar les seves recomanacions com si s'inspiressin en una actitud conservadora o arcaïtzant. Observador infatigable, Ruaix coneix a fons les arrels i l'evolució del català, la seva diversitat en el territori i en els contextos d'ús i, a més, llegeix i escolta sempre amb atenció. El seu bagatge és riquíssim, però no queda atrapat en una concepció romàntica i idealitzada del català, sinó que és partidari alhora de l'autenticitat i de la modernitat. Josep Ruaix sap que el futur de la llengua no passa per reconstruir-la a imitació de com s'usava a l'edat mitjana i que cal que sigui una eina útil per a les exigències de la societat actual, però al mateix temps reivindicar –i hi coincideixo– que el sentit pràctic ha de ser compatible amb el respecte a la personalitat pròpia de la llengua.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Anna Ruiz Mestres

De la gelosia a la serenor

El darrer llibre de Teresa Costa-Gramunt ens explica la història d'un amor que, com tots, té moments complexos, però avança vers la llum d'una *vita nuova*. El llibre s'estructura en tres parts i un epíleg, on sentim la veu de l'autora. Les il·lustracions d'A. Murillo, amb un disseny minimalista, amb un joc cromàtic elegantíssim, omplen el llibre d'una bellesa encisadora.

El tema de la gelosia va travessant el llibre, juntament amb reflexions filosòfiques. A la primera part explica la història d'Elena, la vida amb la parella, el Jacint, i la relació que aquest va tenir amb Malena i amb la seva primera parella, Guiomar. A la segona Elena crea una relació epistolar imaginària amb Marina Tsvietàieva, que esdevé una mena de guarició a través de la literatura, i en la tercera, a través de paisatges del Garraf es refà l'ànima de la protagonista. Li ha calgut recordar per superar la por, entre d'altres coses.

Els noms que ha escollit l'autora són un punt fort del llibre. Guiomar és una dona de la mitologia asturiana, i el nom que Machado donava a la seva amant en els poemes. Jacint, de la mitologia grega, on les gotes de sang esdevenen flor... patiment. Malena, del món bíblic, Magdalena

(magnífica), que se'n presenta com una dona perduda i que troba la pau en Crist, per no entrar en els Evangelis Apòcrifs, on és la seva esposa, i la bella Elena que s'enamora de París... Fixeu-vos que tots els noms tiben del fil de l'amor en cultures diferents. Res gratuït en la història. La dona àngel i la dona diable l'ajuden a teixir el relat simbòlic.

El tema central s'acompanya de reflexions que intenten fer un cert viatge literari, passant pel món clàssic, l'amor cortès, Shakespeare... i que l'ajudarà a desenvolupar altres temes: la passió, la sexualitat, l'ofuscació, la inseguretad, les nits en blanc, i la por

a la pèrdua d'allò que Elena considera seu. "No es pot sostreure el que no pertany."

A la segona part l'acció avança a partir de cartes que ordenen els sentiments, i el despullament de l'ànima de la protagonista flueix i s'assossega.

Es clou el relat i arriba la serenor. El paisatge proper d'Elena, la casa, han estat sempre presents, juntament amb el jardí vora el mar, i tot es posa al servei de l'ànima capgirada i de la realitat polièdrica, que la ment ha imaginat i que s'ha anat esvain. I l'amor recupera l'alteritat, la placidesa, la llibertat.

UN AMOR A CÀMERA LENTA

Autora: Teresa Costa-Gramunt

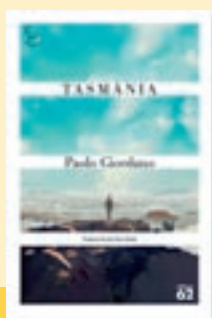
Il·lustracions: Adelaida Murillo

Editorial: Aledis

Lloc i any d'edició: Ulzama digital 2023

Nombre de pàgines: 127

NOVETATS EDITORIALS

'Tasmània'

Paolo Giordano
Ed. 62

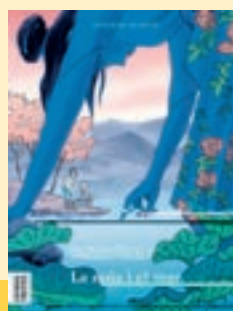
Avalada pel premi de Llibre de l'Any 2022 a Itàlia i traduïda a més de trenta idiomes, arriba ara al català aquesta novel·la. És el desembre de 2015 i el protagonista, periodista científic, viatja a un París atordit pels atemptats gihadistes per assistir a una cimera del clima. Hi coneixerà gent que influirà en la seva vida i sabrà que, en cas de catàstrofe mundial, Tasmània és el millor refugi.

'Les amistats perilloses'

Pierre Choderlos de Laclos
Ed. Adesiara

Qui no recorda la meravellosa pel·lícula de Stephen Frears que va adaptar aquesta novel·la? El vescomte de Valmont i la marquesa de Merteuil, els més experimentats seductors del París del segle XVIII, en el joc per tombar la virtuosa Madame de Tourvel? Un clàssic que ens arriba en la traducció al català de Marta Giner. L'engany, la dissimulació i fins la immoralitat convertits en art.

'La noia i el mar'

Catherine Meurisse
Finestres Ed.

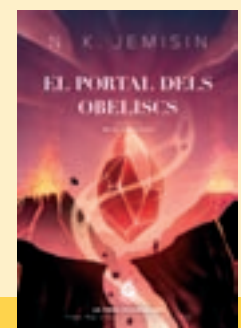
La novel·la gràfica, cada cop amb més seguidors, és una bona opció en la tria de lectures de vacances. Aquesta és la història d'una dibuixant francesa que arriba al Japó per dibuixar la natura, però no sap si la calmada o la terrible. I al lloc on s'allotja hi ha un pintor obsessionat a retratar una dona, la mestressa, inaccessible. I que pot endevinar si ve un tifó només mirant el mar com s'arriba.

'Còmplices per la llengua'

F. de B. Moll / Josep Pla
Ed. Destino

El filòleg Francesc de Borja Moll i l'escriptor Josep Pla van mantenir una relació epistolar perllongada en el temps. Destino ha editat ja la correspondència de Pla amb el periodista Gaziell o l'historiador Vicens Vives, entre d'altres. Ara ens mostra les cartes creuades entre Moll i Pla de l'any 1948 a l'any 1979, en què traspuja el respecte mutu i la complicitat en un tema fonamental: la llengua.

'El portal dels obeliscs'

N. K. Jenisin
Mai Més Llibres

Aquesta és la segona entrega de la trilogia *La terra fragmentada*, de Nora Keita Jenisin, una de les autores de novel·la fantàstica i de ciència-ficció més seguides per joves d'arreu del món. L'any passat se'n va publicar el primer títol, *La cinquena estació*, i ara ens proposa endinsar-nos en una trama que recorda els nostres pitjors temors en un planeta assetjat per catàstrofes naturals.

7è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA

DIA DE MERCAT

Marta Vilademunt Alcaide Vic

Il·lustracions: Maria Peix

És un dissabte mandrós de febrer. D'aquells que la boira és tan espessa que deixa entreveure només bocins de la realitat. Tinc un cafè fumejant entre les mans, mentre espio per la finestra el jardí glaçat. Una capa blanquinosa cobreix els arbres, l'herba i les plantes. Tot sembla aturar-se en aquest ambient gèlid. M'escalfo els dits freds agafant fort la tassa entre les mans. I amb un últim glop de cafè penso que avui és el dia. Pujo les escales amb energia i entro a la meua habitació. Agafo la jaqueta més gruixuda que tinc, em poso bufanda, guants i el barret de llana que em va cosir la mare. Avui és dia de mercat.

En obrir la porta, l'aire fred em gela les galtes. De seguida s'envermelleixen i dels llavis trec fum. Però el fred no m'atura. Camino amb determinació pels carrers que m'han vist créixer. Passejo per la plaça de sorra. El fred i la boira espessa no aturen el bullici que es forma cada dissabte en aquesta plaça. Parades alineades formant rengleres entre tota mena de fruita, verdura, llegums i roba. Els botiguers criden les ofertes en rima i ben alt, com si així atraguessin més clients. Homes i dones de totes les edats agafen productes i els posen en bosses entre els crits de la gent. Alguns es queden embadalits amb la diversitat de productes i els balancegen entre les seves mans, sospesant quin comprar. D'altres passen amb determinació enmig de la gent, disposats a arribar a algun punt o a alguna trobada. Els nens juguen a la sorra, i mares i pares els renyen mentre empolsinen l'aire. Unes noies assegudes en una terrassa riuen ben alt, mentre aixequen tasses de cafè a l'aire i bufen per refredar la beguda calenta.

De sobte, noto un aire fred i giro el cap. Em sembla veure't entre aquest espectacle de personatges i accelero el pas. La teva figura es va fent més present a mesura que avanço. Ens fonem en una abraçada càlida. "Tenia ganes de veure't, àvia." "I jo a tu, bonica." Ens desfem amb recança i m'incorporo. Et somric. Passem de costat, a poc a poc, i he d'aturar el ritme accelerat de les meves cames per adherir-me al ritme cansat de les teves. M'expliques moltes anècdotes amb aquell detall minuciós i carregós. Comences una història i serpentejges explicant les vides de la gent que només la coprotagonitza. I et perds entre els detalls sense arribar al quid de la qüestió. I jo somric, contenta que encara em puguis explicar nimietats.

El mercat és la teva activitat preferida. Et fons entre aquells que només remenen i els que saben exactament el que volen. I t'entretens parlant amb els botiguers que et coneixen després de tants anys i saben exactament com t'han de preparar la comanda. Li demanes a en Jordi que et posi les pomes més maques i a la Mercè que necessites uns mitjons gruixuts per acabar de passar aquest hivern tan fred. I així naveguem entre paradeta i paradeta fins que ja has creuat tots els elements de la llista. T'ajudo a posar totes les bosses en el teu carret amb gestos àgils que contrasten amb les teves mans, arrugades pels anys. Cada vegada queda menys gent al mercat. Famílies amb cotxets s'afanyen cap a casa a preparar el dinar. Els bars es comencen a omplir de gent fent el vermut. Nosaltres passem una estona més, a poc a poc, al ritme lent i delicat que les teves cames poden aguantar.

Ens asseiem al teu bar preferit. Jo demano una coca-cola i tu, un vichy. I em preguntes: "I nena, com va el col·le? Jo sempre t'he vist tan intel·

ligenta." "I ja tens algun noi que t'agradi? Segur que molts et van al darrere, tan guapa que ets!" "Però no pateixis, no, que no quedaràs pas per vestir sants, que ets molt guapa, tu!" I et miro i somric i m'agradaria dir-te tantes coses. Que el col·le és la universitat on estic fent el doctorat, i que va bé però tinc moltíssima feina. Que a la meua facultat em sento empetitida pels caps de departament, i que sovint m'agafa una intensa síndrome de la impostora. M'agradaria parlar-te d'estereotips de gènere, i de pressió estètica femenina, i de feminisme i llibertat. Però com desconstruir una vida? Una vida que va començar en una guerra cruel per continuar amb la censura punyent de la dictadura. Una vida de colònies tèxtils i de pobles petits. Una vida durament marcada per la religió catòlica. Així que em limito a somriure i et dic: "Estic molt bé, àvia, gràcies per preguntar". I mentre segueixes omplint tots els silencis amb mil històries tot es torna una mica borrós, com en un somni. I en l'ambient hi ha quelcom oníric inexplicable. Puc veure, des de fora, una àvia i una neta en una taula d'un bar, conversant i somrient. I no puc evitar sentir-me tan afortunada per aquest moment. No puc evitar que una llàgrima em rellisqui per la galta i acabi caient al meu pantaló.

Un record difús de fa molts anys enrere. Quan la vida només consistia a jugar i a anar a l'escola. M'agafaves de la mà mentre passejàvem pels carrers del barri. Entràvem a botigues, i a la fleca em compraves sempre el meu croissant de xocolata preferit. En tornar a casa, m'asseies a la taula amb el pitet, mentre em menjava el croissant. I en aquell moment, que havia de ser pura felicitat, un pensament m'entrecreuava la ment i m'arrugava el front. "Què passa, bonica?", em preguntaves amb veu dolça. I jo et deia amb la veu trencada: "L'àvia de la Mariona es va morir. Ens ho han dit a l'escola. Jo no vull que et moris mai, àvia". I tu em somreies i em responies amb veu càlida: "Bonica, tothom es mor en algun moment. És llei de vida. Però tu mai estaràs sola. Sempre estaré amb tu, aquí dins". I amb el dit m'assenyalaves el pit i jo em posava la mà on m'indicaves, mentre escoltava amb atenció els batecs del cor. I en aquella edat on tot els problemes es resolien fàcil, somreia contenta amb la teva resposta. Satisfeta d'aquell pensament que sempre estaries amb mi. I continuava menjant el meu croissant de xocolata.

A vegades m'agradaria que tot es pogués solucionar així de fàcil. Amb qualsevol explicació senzilla. Tornar a la dolçor de la infantesa. És extraordinari com anhelem fer-nos grans durant la infància. Aquell desig immens per la llibertat, per créixer, que continua amb la rebel·lia pròpia de l'adolescència. I quan arribes a la vintena, l'edat adulta et colpeja. I t'adones que la llibertat comporta prendre decisions, comporta preocupacions i angoixes. Ansietat econòmica, lidiar amb finances i burocràcia. I la pressió constant de tenir un camí, uns objectius marcats.

Un calfred em recorre l'espinada. Torno al present en aquell bar. I connecto just al final d'una anècdota que m'expliques, que he sentit molts

cops.

La familiaritat m'atrapa i em retorna l'escalfor perduda. Et miro i em pregunto si abans tot era més senzill. Si l'empresonament en un sistema marcat t'evadia de l'angoixa que comporta trobar el teu camí. Et miro i penso com de diferents són els nostres objectius, les nostres ambicions. Quan tu tenies la meua edat el més important era trobar un marit, casar-se i tenir fills. I la feina i la carrera professional eren temes

secundaris. Evidentment que em sento afortunada de viure en un sistema que lluita per la igualtat, per deconstruir el patriarcat. Però a vegades em sento perduda entre tanta lluita, entre tanta deconstrucció.

Es fa tard i s'acosta l'hora d'acompanyar-te a casa. Agafem la compra i sortim al carrer. Les últimes paradetes que queden en peu estan recollint les últimes fruites. El bullici de fa unes hores s'ha esmorteït, i de cop tot és calma. Caminem lentament de bracet. Em preguntes per la mare i crítiques la teva veïna que no rega prou les plantes i se li estan quedant seques. Somric per l'anècdota i penso com tendim a fixar-nos amb els altres quan la vida passa més lentament. A la meua edat la cursa aferrissada per trobar el teu lloc t'obliga, d'alguna manera, a centrar-te únicament en la teua vida. I només interaccionar amb les persones més properes. Però en la teua vida, àvia, tot és lent i calmat. Ja has aconseguit tot el que volies i només et queda contemplar el món mentre els dies passen. És fàcil caure en l'observació i la crítica dels altres, en un afany d'omplir els dies amb les històries alienes.

Caminem fins arribar al teu portal, on fa poc han renovat la façana amb un color ocre. Els balcons amb les flors seques fan acte de presència. T'ajudo a portar la compra fins a casa i m'ofereixes un got d'aigua. Admiro amb atenció totes les fotografies emmarcades amb tots els membres de la família. Em quedo mirant una foto teva amb l'avi, de fa molts anys. Tots dos somrieu i teniu un nadó en braços. Veig una altra fotografia del casament dels pares. I moltes fotografies meves. Algunes de quan era un nadó i d'altres de cares somrients i samarretes de colors. Et faig una abraçada i un petó a la galta. "Adeu, àvia, ens veiem aviat." "Ai sí, filla, i digues a la teva mare que demà li porto més tàpers." I surto de casa teva amb el cor encongit. El fred del carrer m'envaeix com una manta invisible que em gela el cos. Accelero el pas per arribar aviat a casa. El passeig, amb els seus edificis emblemàtics, em sembla més bonic avui. La boira per fi s'ha dissipat, i un tímid raig de llum m'il·lumina el rostre.

Arribo a casa i la cuina fa olor de caldo i carn d'olla. La mare em saluda mentre remena l'escudella. "Ai, filla, un altre cop al mercat sola, no m'agrada que estiguis tanta estona al carrer amb aquest fred." I somric, perquè ella no sap que no he estat sola. Però no li ho puc explicar perquè em prendria per boja. L'àvia va morir fa tres anys. Però en els dies de boira espessa a vegades ens retrobem. Només quan és dia de mercat.

Escolta el pòdcast dels relats del 7è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Col·laboren:

La Gralla

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: Montse Vall·llosera Culell, de Sant Celoni

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

288

Expressions de curtedat

Mal ens pesi, de vegades hem de dir que algú té menys capacitats intel·lectuals del normal. Això s'ha relacionat, des de sempre, amb la curtedat, i ha arribat a generar expressions del tipus "curt de gambals", "curt de mires" o comparacions com ara "curt com una cua de conill" o "més curt que una escala d'abastar maduixes".

Així, a banda de la curtedat, sovint es recorre a coses que li poden mancar a algú quan veiem que no està bé del cap; "li falta una patata pel quilo", fent referència a que no hi és tot, "li falta una llepada" o "una esclarida", volent dir que no se'l va cuidar bé de petit..., fins i tot amb referències culinàries del tipus "li falta un bull", "una petxinada" o "un minut de microo-

nes" i per això està mal acabat.

Tot i així, no s'acaben aquí les expressions, i sempre se'n poden collir de noves. El ja cèlebre programa de ràdio *El Búnquer* n'és un bon pou, on per exemple han utilitzat "no té tots els soldadets en línia", "no gira rodó", "no guixa bé"...

Si en voleu ampliar el ventall, us recomanem cercar sinònims de les que coneixeu a la pàgina de paremiologia comparada, una font inesgotable de frases fetes i expressions populars:

pccd.dites.cat

A veure si així, a còpia d'acumular sinònims i enriquir el llenguatge, ningú us pot dir que sou de sotre baix!

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

EDUCACIÓ

Eva Remolina / AMIC

Els jocs aquàtics més divertits per a aquest estiu

L'estiu és una època de l'any perfecta perquè els nens gaudeixin de l'aire lliure i, especialment, de l'aigua. Les activitats aquàtiques no només són divertides, sinó que també ajuden els més petits a mantenir-se actius i a refrescar-se durant els dies calorosos. Si disposeu d'una piscina i tens ganes de passar hores de diversió amb família i amics, aquí tens algunes idees perquè els nens s'ho passin d'allò més bé durant aquestes vacances.

1. Lluita de globus d'aigua: Per a aquest joc, només necessiteu globus d'aigua inflats. Dividiu els nens en dos grups i doneu-los una quantitat de globus plens d'aigua. L'objectiu és llançar els globus als companys de l'altre equip sense ser tocat per un globus rival. Quan un jugador és impactat, queda eliminat. Guanya l'equip amb més jugadors restants al final del joc.

2. Waterpolo aquàtic: Una versió adaptada del clàssic waterpolo que es juga en una zona més reduïda de la piscina. Dividiu els participants en dos equips i utilitza una pilota d'aigua per marcar gols en la porteria rival. El joc proporcionarà riures i esquitxades a dojo.

3. Carreres de Flotadors: Organitzeu una cursa competitiva, en la qual els nens vagin asseguts a sobre de flotadors o taules de surf. Els participants hauran de mantenir-se damunt, sense caure, mentre avancen ràpidament, d'una banda de la piscina a l'altra. Guanya el primer que arriba a la meta!

4. Busca el tresor subaquàtic: Llanceu diversos objectes resistents a l'aigua, com ara monedes de plàstic, a la piscina. Després, els jugadors han de submergir-se i recollir tants "tresors" com puguin en un temps determinat. Aquell que reculli més objectes guanya.

5. Carreres d'obstacles: Munteu un recorregut d'obstacles a l'aigua, que pot incloure boies, cintes flotants i altres elements. Els participants han de superar els obstacles al més ràpidament possible, afegint emoció i adrenalina a l'experiència.

6. Voleibol aquàtic: Disputeu un partit de voleibol a la piscina. Assegureu-vos que tothom tingui l'oportunitat de participar-hi i passar-s'ho bé.

7. Marco Polo: Un clàssic joc de piscina que no passa de moda. Un jugador (anomenat Marco)

té els ulls tancats i ha de buscar els altres jugadors (anomenats Polo) dient "Marco!" i esperant que responguin amb "Polo!". Aquest joc és una excel·lent manera d'afegir una mica d'emoció i intriga a la teva estona a la piscina.

8. L'estàtua aquàtica: Un joc perfecte per als més petits. Un participant és l'encarregat de dir "congelat!" i els altres han de quedar-se immòbils com estàtues. L'objectiu del jugador que mana és intentar fer moure les altres persones sense tocar-les.

9. Gimcana aquàtica: Organitzeu una gimcana que combini diferents proves a l'aigua, com ara nedar, passar per sota d'arcades, fer equilibris en un flotador, etc. Aquest joc promou la cooperació i la diversió en grup.

10. Bàdminton aquàtic: Un joc d'esport divertit per a la piscina. Instal·la una xarxa flotant i juga a bàdminton amb una pilota d'aigua, que serà més fàcil de controlar en aquest entorn.

11. Concurs de salts: Organitzeu un concurs per veure qui fa els salts més creatius i espectaculars a l'aigua. Afegiu puntuacions per als diferents estils de salts i trieu un guanyador final.

Recordeu que, mentre us diverti amb jocs aquàtics a l'estiu, sempre és essencial supervisar els nens per garantir la seva seguretat a prop de l'aigua.

EMPRESA FAMILIAR

Jordi Tarragona, conseller de famílies empresàries

REFLEXIÓ ESTIUENCA

Som al mes d'agost i els ritmes canvien. Els que depenen del turisme estan en època punta, per la majoria és època de vacances. Per la majoria de les famílies empresàries les urgències del dia a dia per sostenir l'empresa eliminen dedicació a la temàtica familiar de l'empresa familiar. De vegades aquesta posposició és deguda a no haver de fer front a temes en els quals la càrrega sentimental pot ser elevada, o que poden portar a discussions amb persones de relació estreta.

Una de les característiques definitòries de les empreses familiars és la vocació de continuïtat, i les vacances poden ser un bon moment en el qual, allunyats de les pressions diàries, posar les llums llargues i començar a pensar en el futur de la nostra família empresària. Futur vol dir pensar a escala generacional; en els fills o fins i tot en els nets.

El futur és incert, però l'estem construint avui. Hi ha qui el deixa en mans dels designis divins, i hi ha qui el planifica, pensant, com va dir Peter Drucker, que "planificar no és pensar en les decisions de demà, sinó en les conseqüències que demà tindran les decisions d'avui".

La planificació del futur de la família empresària té una sistemàtica en la qual un extern amb experiència pot ajudar a fer el camí, però és cada família empresària la que ha de donar la seva resposta concreta als reptes.

La primera qüestió és tenir clar per què continuar amb l'empresa. Per què no venem o tanquem l'empresa?, perquè continuar és una opció no una obligació. Perquè ho farà la generació següent? En cas de continuar, per què tots junts? El dividend per càpita a la pròxima generació es mantindrà? La poda pot enfortir l'empresa. En cas de continuar, s'hauran de planificar diverses qüestions.

Com implicarem els continuadors sense coartar la seva capacitat de decisió lliure? Com els formarem en els coneixements i habilitats necessàries pels seus rols com a treballadors, directius, governadors o propietaris? Com professionalitzem les

persones, sistemes i estructures de l'empresa i de la família? Quin ha de ser el model relacions bidireccionals entre l'empresa i la família? És a dir, què pot esperar la família de l'empresa? I que està disposada a fer la família per l'empresa? Quines són les normes que han de regir aquesta relació?

Finalment, i no menys important: quina és la planificació dels diferents relleus? Qui dirigirà el dia a dia de l'empresa? Qui la governarà decidint l'estratègia i qui la portarà a la pràctica? De qui serà la propietat? I qui liderarà la família? En el fundador aquestes quatre funcions solen coincidir en una mateixa persona amb la qual cosa fàcilment s'oblida que són diferents. Tota planificació requereix l'establiment de fites amb calendari.

No pretenc amb aquestes reflexions arruïnar-li les vacances a ningú, però aquestes poden ser un bon moment per pensar tranquil·lament sobre la continuïtat de la nostra empresa familiar posant fil a l'agulla, per començar a fer feina a la tornada. Fresques i reflexives vacances.

GASTRONOMIA

Consumer/eroski.com / AMIC

Amanides que combinen fruites i hortalisses

Les amanides, en general, es presenten com a plats salats. Els seus ingredients principals són verdures i hortalisses, fins i tot en aquelles que incorporen cereals, com l'arròs; carbohidrats, com la pasta, o proteïna d'origen animal, com la tonyina, el salmó o el pollastre. Altres vegades, buscant un contrapunt de textura i de sabor, les amanides contenen trossos de fruita. Compartim un parell d'idees per fer amanides on les hortalisses i les fruites comparteixen protagonisme.

1. Amanida de taronja i ceba.

Com a primera impressió, les cebes i les taronges pertanyen a universos paral·lels. No obstant això, combinen molt bé. Uns trossos de taronja i uns cercols fins de ceba vermella o dolç queden molt bons amanits amb un rajolí d'oli d'oliva i un toc mínim de sal.

També es poden afegir altres ingredients, com ara tomàquet, formatge feta, o unes làmines fines de ravenets.

2. Amanida de meló i cogombre.

Aquesta amanida, molt fàcil de fer i curiosa a la vista, no deixa ningú indiferent. Els colors de tots dos ingredients queden bé quan se serveixen junts i, a més, es pot jugar amb les formes de tall (en làmines, en rodanxes, en boles...).

Al marge del gastronòmic, una de les qualitats més interessants d'aquesta amanida és la seva capacitat d'hidratar, ja que el cogombre i el meló són dos dels aliments amb major contingut d'aigua.

Més a www.consumer.es/ca/alimentacion-ca

Pràctiques, vistoses i refrescants, les amanides són perfectes per als dies d'estiu

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'Barbie'

De Greta Gerwig

La vida és bonica (però complicada)

Les dues grans apostes del juliol eren *Oppenheimer* i *Barbie*. Aquestes dues megaproduccions són les que apareixen un cop per any i se'ls dona el paper de salvar el cinema, cosa molt honorable i lloable, però difícil de creure perquè la feina ja la tenia feta l'equip de màrqueting. Aquesta aventura de la Barbie és molt divertida i no és estrany que estigui recaptant més que un buró un dia de mercat. I és que el tenien molt ben estudiat, exageradament estudiat, diria. Els mecanismes inextricables del capitalisme continuen fent una feina molt pulcra i jo m'ho he passat molt bé durant dues hores.

Aquesta història de la Barbie comença amb la seva conscienciació de la condició humana, i llavors ja no pot fer marxa enrere. Per prevenir-se dels estralls que comet el pas del temps en els humans haurà d'anar al món real i solucionar el problema amb la propietària de la seva nina. En Ken l'acompanyarà. Òbviament, el món real és Califòrnia, United States of America. L'argument és relativament poc important, i la teca bona es troba en l'arc moral dels protagonistes –que és poca cosa més que passar de la innocència absoluta a la realització de l'estat actual de les coses– i la seva ironia.

Com la majoria de la cultura audiovisual avui en dia, la pel·lícula de *Barbie* és conscient de tot, i la seva ironia no té límits. Dit d'altra manera, és incriticable. Tot el que puguem dir ja ho sap. Que si la crítica que fa a l'empresa Mattel és realment publicitat, que si el feminisme no és tan simple, que si els homes no són tan ximplers... Tot això ja ho sap, i el mèrit de *Barbie* és reconèixer totes aquestes generalitzacions que tenim en el nostre imaginari col·lectiu per convertir-se en una comèdia lúcida i eficaça. D'altra banda, però, l'estudi feminista del metratge és profund i tots els aspectes que es toquen tenen a veure amb les denúncies del moviment; des d'un punt de vista sociològic o humanista deu ser important, però artísticament ho trobo un manierisme execrable. Calia repassar punt per punt de què va la lluita feminista? Tractant-se d'un producte que arribarà a un públic ingent, potser sí.

Fins a quin punt es pren seriosament ho trobem en algunes escenes més pausades i sobretot al final, quan més o menys ens ve a dir, com la cançó dels Pets, que la vida és bonica però a vegades complicada. Tant se val.

OFERTA CULTURAL

J. Vilarrodà / T. Terradas

Tomeu Penya inaugura el cicle cultural de Campelles i el Baell

Tomeu Penya. Campelles. Divendres 4 d'agost, 10 nit.

L'agost és un bon moment per aprofitar l'extensa oferta de propostes en llocs poc habituals. Com el cicle Campelles i El Baell Emocionen, en aquest petit municipi de la vall de Ribes. S'obrirà amb tot un clàssic, Tomeu Penya. El mallorquí presenta noves cançons i recull les de la seva trajectòria el la gira "Antologia, Sentiment i Alegria".

JULIAN VÁZQUEZ

Suu a la festa major de Sant Esteve de Palautordera

Suu. Plaça Joan Serra, Sant Esteve de Palautordera. Dissabte 5 d'agost, 11 nit.

El concert de Suu serà un dels plats forts de la festa major de Sant Esteve de Palautordera. La cantant barcelonina presentarà el seu darrer disc, *Karaoke*.

ORIGINAL

VS.

REMAKE

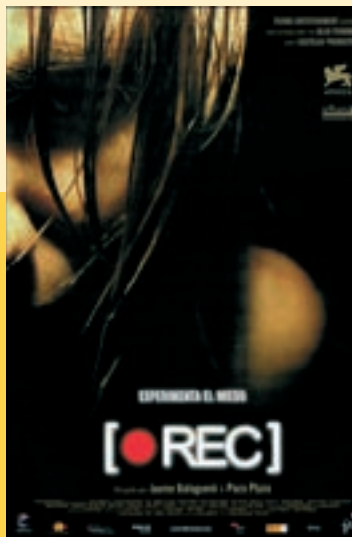
'REC'

País: Espanya

Direcció: Jaume Balagueró, Paco Plaza

Intèrprets: Manuela Velasco, Ferran Terraza, Jorge Serrano, Pablo Rosso, David Vert i Vicente Gil.

Manuela, una reportera d'una televisió local acompanya amb la seva càmera a uns bombers amb el desig de poder assistir en directe a algun fet rellevant. Tot transcorre tranquil·lament fins que reben una trucada. És a partir d'aquest moment que l'espectador viurà una experiència visual terrorífica. La idea dels directors era que la història fos creïble, i tot i que en certs moments sembla previsible, la sensació de veracitat combinada amb la tensió que es crea va captivar a públic i crítica.

2007

2008

'Cuarentena'

País: Estats Units

Direcció: John Erick Dowdle

Intèrprets: Jennifer Carpenter, Steve Harris, Jay Hernández, Dania Ramírez i Rade Serbedzija.

En aquest *remake* se substitueix el bloc de pisos de Barcelona per un bloc d'apartaments a Los Angeles. Tots els personatges tenen noms diferents, excepte la protagonista. Van adaptar els diàlegs per al públic americà i van afegir algun efecte visual. La resta és una recreació exacta de l'original, mantenint els mateixos angles de càmera i copiant fidelment les escenes. Resulta curiós que aquest film tot i tenir una gran promoció quan es va estrenar, no es va poder veure als cinemes espanyols.

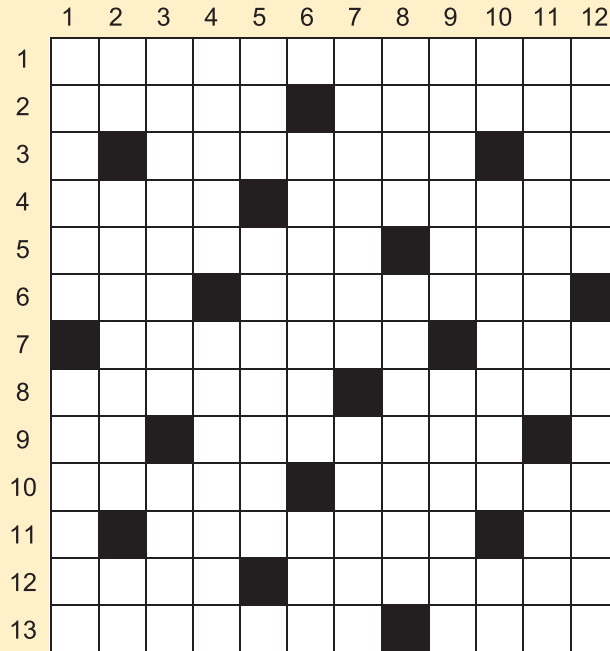

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Al comptat, en efectiu i a més a més en bitllets / 2. Apa-li, si és com si fos d'òpal! Més corrents que no pas normals / 3. Un quart de dues. Com que es va quedar a la península tenia tendència a callar. Ai, uix! / 4. Estranyament tebi, com un bitè manipulat. No l'avortà pas en Laporta, aquest dialecte basc / 5. Gruix, espessor. Ferrocarril fent marxa enrere / 6. Amics de l'Altra Riba. Gastaré d'una manera clarament ruda, incivil / 7. Preparat per declarar. De les arts als ritus / 8. Fermo un pal amb un cap, i ja està, allò. No saqui bé, però gairebé / 9. Els onze fundadors del xiisme. Rebaix en un terreny (d'Arenys?). A la vençuda va la tercera / 10. Deixis borni amb aquella urbanitat. Reclameu atenció picant per l'esquena / 11. Dobra a tota velocitat. Faig manyagueries facials. Nevera mentidera / 12. La d'en Ferran Torrent era d'un holandès. No dinarem bé, però els ànims els encenem / 13. Avantpassats ibèrics emigrats a Glasgow. Per arrancar-la bé cal que es vegi la rel.

VERTICALS: 1. Establiment ideal per superar la travessia. Excito de tal manera que esdevinc pintoresc / 2. Setze catorze tres. Morir sense transigir del tot. Escassa legitimitat / 3. A la barra ajuda a sostenir el qui no s'aguanta dret. Dansa a les acaballes / 4. Brillés com un monarca francès. Tal com està instal·lat és que no l'han eradicat / 5. Tres romans liderant el lideratge. Saber més per experiència que per estudi. Marxa de Vilobí / 6. I entra a Olost. Del comentari que sol fer l'amic de l'escriptor. Hi passa aigua i un eco de reneç / 7. Sodomita d'allò més vulgar. Partícules més

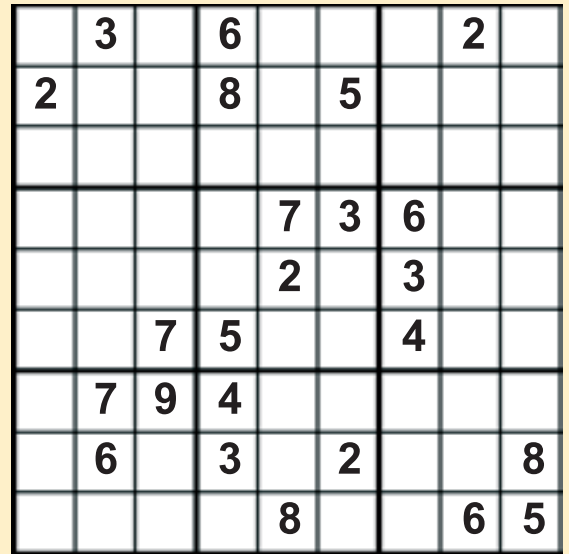

fonamentals que un munt de maons / 8. Basi des de la base. Estil natori que viu a part de la realitat / 9. Pendants suaus per dir-los, en vers, adéu-siau. I això també podrien ser-ho si no fos pels enganxifs greixosos / 10. Plaç il·limitat. Fotografies de cara. Com que surt del pit té denominació d'origen / 11. Advocats prou hàbils per escriure. No n'hi ha cap com ell / 12. Indicad allà on la costa s'enrevolta tota. Unitat estratigràfica que deixa el veí sense conversa.

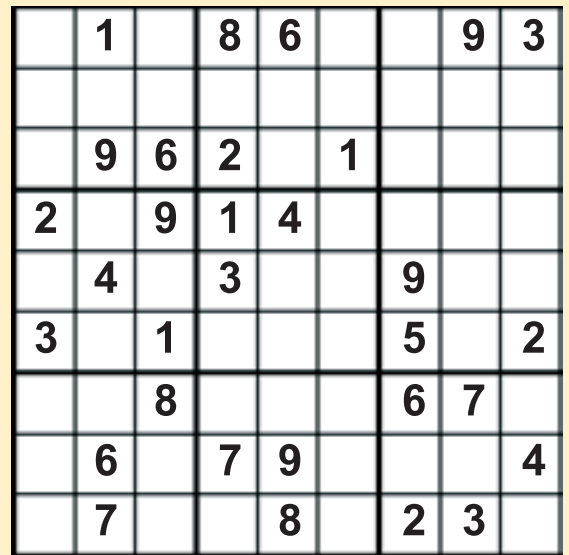
SUDOKUS

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: molt difícil

Dificultat: mitjana

QUADRE NUMÈRIC

8	-	1	-		-2
-		-		-	
5	+		-		10
+		+		+	
4	+	6	-		7
7		0		10	

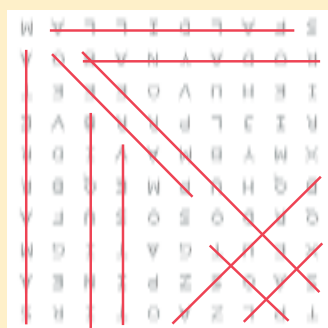
SOPA DE LLETRES

T	P	L	Z	A	O	T	I	R	S
S	A	O	S	Z	P	I	N	E	A
X	E	U	T	G	A	T	I	G	M
Q	R	D	O	S	O	S	U	F	A
B	Q	H	U	P	M	E	Q	B	R
X	M	Y	R	M	A	V	T	D	R
R	I	J	L	P	R	R	B	V	E
I	E	H	U	V	O	E	E	E	T
R	O	D	A	Y	N	A	B	O	A
S	F	A	L	D	I	L	L	A	M

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Banyador
- Bermudes
- Biquini
- Brusa
- Faldilla
- Pareo
- Samarreta
- Top
- Vestit
- Xal

SOLUCIONS

Dificultat: mitjana

Dificultat: molt difícil

Més a prop.
Més continguts.
Més Osona.

EL 9 TV

la xarxa+

Gaudeix de la programació d'EL 9 TV quan, com i on tu vulguis a **La Xarxa+**, la plataforma gratuïta de contingut audiovisual de qualitat, de proximitat i en català.

Descarrega't l'app per a qualsevol dels teus dispositius.

laxarxames.cat

GOVERN DE CATALUNYA

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y TRANSFORMACIÓN DIGITAL

MINISTERIO DE POLÍTICA INDUSTRIAL Y TURISMO

Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

red.es

#Spain AVS Hub

la xarxa+

Diputació Barcelona

X A L

XARXA AUDIOVISUAL LOCAL, S.L.